

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W SZKOLE PODSTAWOWEJ I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM MISTRZOSTWA SPORTOWEGO WE WROCŁAWIU

Na podstawie rozdziału 4b ustawy z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich. (Dz. U. z 2024r. poz. 560 ze zm.) w powiązaniu z art. 68 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe tekst jedn.: (Dz.U. z 2024 r. poz. 737ze zm.).

- I. Definicja pojęcia:** STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH, to konkretne spisane reguły, zasady, procedury, które gwarantują, że dzieci są bezpieczne, nie doznają krzywdzenia ze strony pracowników, rodziców, rówieśników oraz innych osób przebywających w szkołach.

II. W poniższych standardach określa się w szczególności:

- 1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- 2) zasady i procedurę podejmowania interwencji, w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
- 3) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego; osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- 4) zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
- 5) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
- 6) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- 7) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego,

a także określa się:

- 1) wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
- 2) zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
- 3) procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet

oraz utrwalonymi w innej formie;

4) zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

III. Celem wprowadzenia standardów ochrony małoletnich w szkole jest zapewnienie:

- 1) zgodności działalności wszystkich podmiotów szkoły ze standardami ochrony małoletnich;
- 2) przestrzegania i promowania zasad bezpiecznych relacji na linii pracownik-małoletni, małoletni - małoletni;
- 3) stosowania skutecznych mechanizmów kontroli standardów ochrony małoletnich;
- 4) bieżącego monitorowania i ewaluacji standardów ochrony małoletnich;
- 5) szybkiego reagowania w sytuacji pojawiających się podejrzeń krzywdzenia dziecka.

IV. Zasady bezpiecznych relacji w Szkole

1. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Pracownik jest obowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnim.
3. Reakcja, komunikat lub działanie pracownika wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.
4. Pracownicy traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego godność i potrzeby. Działają w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji danego zachowania.
5. Zachowania pozytywne:
 - uważne słuchanie małoletniego i udzielanie mu odpowiedzi adekwatnych do wieku i sytuacji;
 - zapewnienie małoletnich, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami mogą o tym powiedzieć nauczycielowi, wychowawcy, pedagogowi szkolnemu;
 - równe i właściwe traktowanie małoletnich, unikanie faworyzowania;
 - poszanowanie prawa prywatności; informowanie małoletniego o decyzjach go dotyczących, branie pod uwagę oczekiwań małoletniego;
 - unikanie zbędnego ryzyka w pracy z małoletnim – sprawdzanie bezpieczeństwa otoczenia i używanego sprzętu;
6. Zachowania negatywne, zabronione:
 - zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie, obrażanie, krzyczenie, naruszanie nietykalności fizycznej małoletniego, jakiegokolwiek słowne lub fizyczne relacje seksualne, jakiegokolwiek niestosowne zachowania np. używanie wulgarnych słów, gestów, żartów, czynienie obraźliwych uwag
 - utrwalanie wizerunku małoletniego dla potrzeb prywatnych
 - kontaktowanie się z małoletnim przez prywatne kanały komunikacji i media, bez zgody rodzica/opiekuna prawnego (kontakty wskazane to: dziennik elektroniczny, telefon/mail do rodzica/ opiekuna prawnego; w sytuacji relacji towarzyskich/koleżeńskich nauczyciela z rodzicami /opiekunami prawnymi

małoletniego należy zachować poufność wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów

-picie alkoholu, palenie papierosów i używanie innych niedozwolonych substancji w obecności małoletniego

- wchodzenie w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców (Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków)

7. Zauważenie jakiegokolwiek z wyżej opisanych negatywnych zachowań/sytuacji ze strony innych dorosłych wobec małoletnich lub małoletnich wobec siebie, należy zgłosić wychowawcy/ pedagogowi szkolnemu/ psychologowi/dyrektorowi, zgodnie z procedurą.

V. Zasady i procedura podejmowania interwencji oraz osoby odpowiedzialne

1. W przypadku podjęcia przez pracownika placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej (zał.1) i przekazania uzyskanej informacji (do wyboru) wychowawcy / pedagogowi / psychologowi/ dyrektorowi.
2. Pedagog/psycholog wzywa rodzica dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa oraz informuje ich o podejrzeniu; sporządza plan pomocy dziecku (zał. 2), który zawiera wskazania dotyczące: podjęcia przez szkołę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki, wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku, skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba. Zaleca rodzicowi współpracę w realizacji planu. Jednocześnie informuje rodziców o obowiązku placówki zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
3. W przypadku dzieci ze SPE, rozważając ich zachowanie lub reakcję na zachowanie innych, należy wziąć pod uwagę opinię/ orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej.
4. W przypadkach bardziej skomplikowanych pedagog/psycholog może zebrać zespół interwencyjny i wspólnie opracować plan pomocy dziecku.
5. Pedagog/psycholog szkolny informuje o swoich działaniach dyrektora/
6. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili rodzice dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować rodziców dziecka na piśmie.
7. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji (zał.3).
8. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

9. W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo pedagog w uzgodnieniu z dyrektorem sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
10. W przypadku krzywdzenia dziecka przez pracownika dyrektor następujące działania:
 - natychmiastowo odsuwa pracownika od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy,
 - przeprowadza z poszanowaniem godności i intymności rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego rodzicami, stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
 - przeprowadza rozmowę z rodzicami dziecka przedstawiając plan pomocy dziecku w szkole, przy udziale pedagoga lub psychologa szkolnego;
 - przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem, przedstawia konsekwencje;
 - podejmuje w stosunku do nauczyciela lub pracownika działania dyscyplinujące wynikające z Kodeksu pracy.
11. W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (Policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112, 997 lub 998 (pogotowie). Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie wypełnia kartę interwencji.
12. Jeżeli rodzice są osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy, pedagog/psycholog przeprowadza z nimi rozmowę na temat konsekwencji stosowania przemocy wobec dziecka oraz o obowiązkach prawnych szkoły: wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” oraz w przypadku popełnienia przestępstwa zgłoszenia sprawy do prokuratury oraz w przypadku zagrożenia dobra dziecka do sądu rodzinnego. Informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia i udziale w programach dla osób stosujących przemoc.

W przypadku podejrzenia, że rodzic dziecka zaniedbuje jego potrzeby lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka pedagog po uzgodnieniu z dyrektorem informuje właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa.

Pedagog/psycholog mają możliwość wszczęcia procedury Niebieskie Karty.
13. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko ze szkoły należy przeprowadzić rozmowę z dzieckiem podejrzanym o krzywdzeniu oraz jego rodzicami, a także oddzielnie z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego rodzicami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia są

spisywane na kartach interwencji. Dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne. W przypadku dziecka krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, a w przypadku dziecka krzywdzonego plan pomocy. W trakcie rozmów należy upewnić się, że dziecko podejrzewane o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez rodziców, innych dorosłych bądź inne dzieci.

W przypadku podejrzenia, że małoletni doświadcza ze strony innego dziecka jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (np. krzyk, niestosowne komentarze) przy braku poprawy po zastosowaniu pkt.12 i powtarzającej się przemocy, DYREKTOR składa wnioski do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka (o wszczęcie postępowania o demoralizacji małoletniego jeżeli sprawa dotyczy dziecka w wieku co najmniej 10 lat).

VI. Zasady ochrony wizerunku dziecka

1. Szkoła zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
2. Zasady ochrony wizerunku dziecka w szkole stanowi Instrukcja Ochrony Danych Osobowych w Szkole Podstawowej i Liceum Ogólnokształcącym Mistrzostwa Sportowego junior we Wrocławiu.

VII. Monitoring stosowania Standardów

1. Osobą odpowiedzialną za wprowadzenie SOM w szkole jest dyrektor szkoły, który współpracuje w tym zakresie z pedagogiem szkolnym.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest odpowiedzialna za:
 - przygotowanie pracowników szkoły do stosowania SOM przez zorganizowanie szkoleń wewnętrznych; pracownicy uczestniczący w szkoleniu potwierdzają fakt uczestnictwa w nim
 - monitorowanie realizacji SOM,
 - reagowanie na sygnały naruszenia SOM
 - prowadzenie rejestru zgłoszeń na podstawie kart interwencji,
 - proponowanie zmian w SOM w szkole.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1, przeprowadza wśród pracowników, części rodziców i małoletnich szkoły, raz na 24 miesiące ocenę monitorującą poziom realizacji SOM w szkole(zał.4) Oceniający mogą zaproponować zmiany, wskazać naruszenia. Pedagog sporządza na tej podstawie sprawozdania z monitoringu, które następnie przekazuje dyrektorowi w celu wprowadzenia ewentualnych niezbędnych zmian w SOM w szkole.

VIII. Przepisy końcowe

1. SOM w szkole wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników szkoły, dzieci i ich rodziców, w szczególności poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną (na konta pracowników i rodziców w dzienniku elektronicznym, poczta służbowa)

- e-mail w stosunku do pracowników) oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej i wywieszenie w widocznym miejscu w pokoju nauczycielskim.
3. Zapisy zawarte w dokumencie SOM obowiązują wszystkich pracowników szkoły, w tym wolontariuszy, stażystów, praktykantów, inne osoby mające kontakt z uczniami szkoły.
 4. Pedagog szkolny na początku każdego roku szkolnego prowadzi obowiązkowe szkolenie dla nauczycieli i wychowawców z uwzględnieniem symptomów krzywdzenia małoletnich (zał.5), zaś wychowawcy zobowiązani są przekazać najważniejsze dla ucznia ,ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpiecznych relacji między małoletnimi (zał.6) punkty podczas godzin wychowawczych w sposób zrozumiały o dostosowany do wieku odbiorcy.
 5. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się ze SOM i je w pełni stosować.

Załączniki:

Załącznik nr 1. Notatka służbowa

Załącznik nr 2. Plan pomocy małoletniemu

Załącznik nr 3. Karta interwencji

Załącznik nr 4. Ankieta (monitorująca)

Załącznik nr 5. Symptomy krzywdzenia dziecka

Załącznik nr 6. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

Załącznik nr 7 Oświadczenie pracownika

Załącznik nr 1. Notatka służbowa

.....

Miejscowość, data

Nauczyciel, funkcja

.....

Data zdarzenia:

.....

Osoby uczestniczące w zdarzeniu:

.....

.....

Krótki opis sytuacji (zdarzenia):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wnioski, ustalenia:

.....

.....

.....

Działania, kroki podjęte przez nauczyciela:

.....

.....

.....

.....

(data i podpis)

Załącznik nr 2. Plan pomocy

PLAN POMOCY MAŁOLETNIEMU

Dane dziecka lub ucznia:

Imię i nazwisko:

Klasa/grupa:

Rok szk.

Wychowawca

Plan opracowany na okres od do

Obszar obejmowany wsparciem		
Cele		
Sposoby wsparcia		
Formy pomocy/prowadzący		
Działania wspierające rodziców ucznia		
Zakres współdziałania jednostki oświatowej z innymi podmiotami (w zależności od potrzeb)		
Podpisy	Osób przygotowujących plan	Dyrektora

Załącznik nr 3. Karta interwencji

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko dziecka		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
	Data:	Działanie:

Opis działań podjętych przez		
Spotkania z rodzicami dziecka	Data:	Opis spotkania:

--	--	--

<p>Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, 2. wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, 3. inny rodzaj interwencji. Jaki? 	
<p>Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji</p>	<p>Data:</p>	<p>Nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję:</p>
<p>Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli jednostka uzyskała informacje o wynikach/ działania placówki/działania rodziców</p>	<p>Data</p>	<p>Działanie:</p>

.....

podpis osoby wypełniającej kartę

Załącznik nr 4. Ankieta (monitorująca)

Pytania ankietowe	Tak	Nie
Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w szkole		
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w SOM		
Kto naruszył zasady SOM: pracownik/rodzic/małoletni (podkreśl odpowiedź lub pomiń)		
a. Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedź opisowa)		
b. Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowiedź opisowa)		
Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem ? (odpowiedź opisowa)		

Załącznik nr 5. Symptomy krzywdzenia dziecka

SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA

Symptomy krzywdzenia dziecka – jak rozpoznać?

Krzywdzenie, przemoc jest różnie definiowana przez badaczy przedmiotu, a także różny jest jej podział. Najlepiej będzie sięgnąć do regulacji prawnych, w których to wybrzmiewa odpowiedzialność szkoły, nauczycieli za bezpieczeństwo dziecka, a tym samym wskazana została definicja przemocy domowej. Odnajdziemy ją w ustawie z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1606). Zgodnie z nią:

„Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej – przemoc ekonomiczna istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej – cyberprzemoc.”

Tym samym przemoc domowa obejmuje:

przemoc fizyczną, przemoc psychiczną (często nazywaną emocjonalną), przemoc seksualną, przemoc ekonomiczną, cyberprzemoc.

Jak pokazują badania rzadko zdarza się, aby występował tylko jeden rodzaj przemocy. Najczęściej te rodzaje przemocy przenikają się wzajemnie i wywołują podobne skutki.

Co powinno wzbudzić uwagę nauczyciela, wychowawcy, jak może objawiać się krzywdzenie dziecka czy przemocy domowej?

Pełna i jasna lista symptomów nie została zdefiniowana w literaturze. Zdarza się, że pewne zachowania dziecka są po prostu normą na etapie jego rozwoju. Niemniej jednak czujność nauczycieli, pracowników oświaty jest konieczna. Zmiany w zachowaniu dziecka, w zależności od jego nagłości i czasu trwania mogą być raptowne, albo dziać się pomału, sukcesywnie z dnia na dzień, co będzie mieć miejsce w przypadku przedłużającej się sytuacji krzywdzenia. Dlatego baczna obserwacja ucznia i bycie wrażliwym na przeżywane przez dziecko emocje oraz zainteresowaniem przyczynami zmiany zachowania dziecka, będzie kluczowe w subiektywnej ocenie konieczności udzielenia pomocy uczniowi.

Symptomy fizyczne:

siniaki na ciele dziecka (przede wszystkim na plecach, ramionach i udach) – świeże i w późnej fazie gojenia, duże otarcia naskórka, specyficzne ślady na skórze przypominające blizny po ospie, a będące pozostałościami po parzeniu dziecka papierosem, oderwane małżowiny uszne, tzw. uszy zapaśnika (zniekształcone małżowiny od uderzania dziecka w uszy), pozbawione włosów miejsca na głowie, złamana przegroda nosowa, złamania palców dłoni, wszelkie wielokrotne złamania kości, wylewy krwawe do gałek ocznych, odparzenia na skórze wynikające z zaniedbań higienicznych, niezaopatrzone rany, ślady ugryzień przez człowieka, ślady duszenia, krępowania, oparzenia rękawiczkowo-skarpetkowe oraz zlokalizowane na pośladkach i w dolnej części pleców, zaburzenia psychosomatyczne, bóle wędrujące, przemęczenie, problemy z trawieniem, blizny po samookalczeniu.

Symptomy w sferze emocjonalnej:

trudności w rozumieniu i wyrażaniu emocji przez dziecko negatywny obraz siebie, negatywne myśli na temat siebie i innych, przygnębienie, strachliwość i agresja, gniew, problemy z samoregulacją emocji, oszołomienie, otępienie, brak poczucia bezpieczeństwa, smutek, apatia, stany lękowe, stany depresyjne.

Symptomy w sferze poznawczej:

trudności w nauce – pojawiające się nagle, problemy z koncentracją, pamięcią, problemy z logicznym myśleniem, problemy z rozwiązywaniem problemów, trudności w ukończeniu zadanej pracy, nieodrabianie lekcji, nieprzygotowanie do zajęć czego efektem są gorsze oceny szkolne.

Symptomy w sferze behawioralnej:

problemy z subordynacją oraz podporządkowaniem wobec obowiązujących reguł – obrażenie się, uciekanie z lekcji, negatywne interakcje z rówieśnikami oraz z nauczycielami, dziwne reakcje na chęć niesienia pomocy, nieufność, wycofanie, ogólna nieufność wobec ludzi, zachowania buntownicze i agresywne, problemy z komunikacją, sięganie po substancje psychoaktywne.

Objawy molestowania seksualnego:

chroniczny ból, zaburzenia układu pokarmowego, migreny lub inne częste bóle głowy, komplikacje ginekologiczne, otarcia na wewnętrznej stronie ud, szok, lęk, niepokój, zagubienie, wyparcie traumatycznych przeżyć, wycofanie, poczucie wstydu, obwinianie się, nerwica lub ogólna nieufność wobec ludzi.

Załącznik nr 6. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

W naszej szkole nie ma zgody na przemoc! Ani fizyczną, ani psychiczną, ani słowną ani cyberprzemoc!

Każdy z nas rozumie, że różnimy się od siebie

Zachowania POZYTYWNE

1. W komunikacji z kolegami/koleżankami zachowuj szacunek, nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
2. Słuchaj innych, gdy mówią.
3. Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, jeśli nie naruszają one dobra osobistego innych osób.
4. Pamiętaj, że żarty, które nie bawią drugiej osoby, nie są żartami i taką zabawę słowną natychmiast przerywaj.
5. Stosuj słowo „NIE”, jeśli dana forma interakcji Ci nie odpowiada.
6. Jeśli pojawi się konflikt/ problem/ między Tobą a kolegą/koleżanką, spróbuj go rozwiązać stosując komunikat JA - przykład 5 kroków:
 - 1) Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę, a konflikt się tylko pogorszy.
 - 2) Powiedz co według Ciebie jest problemem, co jest przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz. (komunikaty JA)
 - 3) Słuchaj co mówi druga osoba, jakie są jej odczucia, czego ona oczekuje i podsumuj, to co usłyszałeś/usłyszałaś.
 - 4) Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie swoich odczuć.
 - 5) Wymyślcie rozwiązanie, które będzie satysfakcjonujące dla Was obojga.Jeśli nie uda się Nam rozwiązać konfliktu, pamiętamy, że zawsze możemy zwrócić się o pomoc do wychowawcy.
7. Szanuj przestrzeń intymną swoich kolegów i koleżanek.
8. Jeśli chcesz pożyczyć jakąś rzecz od kolegi/koleżanki, zapytaj.
9. Szanuj prawo innych do prywatności, nie przeglądaj rzeczy, telefonu, tabletu, komputera innych osób i ich zawartości.
10. Unikaj wchodzenia w sytuacje, które mogą mieć dla Ciebie i innych negatywne konsekwencje.

Zachowania NEGATYWNE

1. Nie wolno Ci krzyknąć na koleżanki, kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać z grupy

2. Nie wolno Ci używać języka nienawiści ani tzw. hejtu
3. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną koleżanki/kolegi ani używać jakiegokolwiek przemocy fizycznej
4. Nie wolno Ci nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi/koleżanki bez ich jego/jej wyraźnej zgody
5. Nie wolno Ci wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek
6. Nie wolno Ci pożyczać rzeczy innych bez ich zgody
7. Nie wolno Ci zabierać, ukrywać rzeczy innych osób
8. Nie wolno Ci spożywać alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji ani zachęcać do ich spożycia kolegów/koleżanek
9. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym wychowawcę lub postąp zgodnie z procedurą interwencji opisaną w SOM.

Załącznik nr 7 Oświadczenie pracownika

OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA

....., dn.

.....
(imię i nazwisko pracownika)

OŚWIADCZENIE

1. Oświadczam, że:

- 1) zapoznano mnie ze STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH w Szkole Podstawowej i Liceum Ogólnokształcącym Mistrzostwa Sportowego Junior we Wrocławiu

2. Zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(podpis pracownika)